

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: kaitsta tuleb nii loomi, loomaomanike vaimset heaolu kui ka avalikku korda

---

Riigikohus: kaitsta tuleb nii loomi, loomaomanike vaimset heaolu kui ka avalikku korda

15. märts 2024

Karistusseadustiku kohaselt karistatakse isikut looma suhtes lubamatu teo toimepanemise eest avalikus kohas või julmal viisil. Eile tehtud määrustes tuli Riigikohtul lahendada mh küsimus, kes saab selle teo puhul olla kannatanuks ehk kelle õigushüvesid teoga kahjustatakse.

Riigikohus selgitas, et esmajoones kaitseb seadustiku § 264 inimeste ühiseid sotsiaalseid väärtusi. See tähendab, et eesmärk on kindlustada, et järgitaks ühiskondlikku eetilisi-moraalset kokkulepet, mille kohaselt on inimesel keelatud teise, tundeid omava ning valu tundva elusolendiga, kes on üldjuhul temaga võrreldes kaitsetumas seisundis ning tihti temast ka sõltuvuses, teatud moel käituda. See keeld laieneb ka looma omanikule. Samuti kaitseb seadustik ka loomi endid julma kohtlemise eest.

Samas selgitas kolleegium, et seadus ei kaitse üksnes ühiseid sotsiaalseid väärtusi, vaid teatud juhtudel ka üksikisiku õiguseid. Senise kohtupraktika kohaselt ei ole loomad asjad, vaid valu tundvad, inimesega teatud määral sarnased elusolendid. See tähendab, et loomaomanikul võib tekkida enda lemmikuga emotsionaalne side ning nähes pealt tema raskeid füüsilisi kannatusi ja valu või saades neist teadlikuks võib see põhjustada omanikule hingelisi üleelamisi.

Need hingelised üleelamised võivad õigustada tema kannatanuks lugemist. Samuti ei saa välistada, et lisaks omanikule võib kannatanuks osutada mõni muu isik, kel on lubamatult koheldud loomaga lähedane side (nt ei pruugi looma pidaja/kasvataja olla juriidilises tähenduses looma omanik). Kannatanuna saab selline isik õiguse nt vaidlustada politsei otsust looma julma kohtlemist mitte menetleda.

Lisaks tuli Riigikohtul lahendada küsimust, kas julm teoviis hõlmab ka piinaval viisil toime pandud tegusid, kuivõrd seadus eristab teatud juhtudel neid mõisteid. Kolleegium leidis, et looma piinamine ja/või talle järjepidevate kannatuste põhjustamine on ühtaegu ka julm, väljendades põhimõttelist ja erilist hoolimatust, ükskõiksust ning tundetust looma kui teise elusolendi tervise, heaolu ja kannatuste suhtes. Seda käsitlust kinnitab ka senine kohtupraktika.

Lisaks juhtis kolleegium tähelepanu sellele, et looma julm kohtlemine on võimalik nii tegevuse kui ka tegevusetusega. Viimasena võib olla käsitatav nt looma pikaks ajaks abi ja hoolitsuseta, sh toidu ja joogita, jätmine selleks kohustatud isiku poolt.

Viimaks rõhutas kolleegium, et kui keegi peaks olema vahetuks tunnistajaks looma julmale väärkohtlemisele omaniku poolt, on tal õigus toimuvasse sekkuda ja looma kaitsta.

Eilsetes määrustes Riigikohus MTÜ Eestimaa Loomakaitse Liidu kaebusi ei rahuldanud, kuna tegu polnud omaniku ega isikuga, kel oluks lubamatult koheldud loomaga lähedane side. Seega puudus liidul

kaebeõigus.

Määrustega 1-23-3265 [1] ja 1-23-6360 [2] saab tutvuda Riigikohtu veebilehel.

Teate sisestas:

Sandra Sommer

pressiesindaja

5333 9846, 730 9042

sandra [dot] sommer@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-kaitsta-tuleb-nii-loomi-loomaomanike-vaimset-heaolu-kui-ka-avalikku-korda>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-23-3265/13>

[2] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-23-6360/9>